

מקור המאמר בזהר פרשת חיי שרה דף קכט ע"ב - קל ע"א
מעלת בעלי תשובה

וְאֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיִּי בְרִיךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל רִבִּי יְהוּדָה פָּתַח (תהלים סח) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן חֲצִירֶיךָ, הֵאֵי קָרָא אֶתְמָר, אֲבָל זַכָּאָה הוּא בַר גֵּשׁ דְּאוֹרְחוּי אֶתְכַשְׁרֵן קַמִּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְאִיהוּ אֶתְרַעֵי בִיהּ לְקַרְבָּא לִיהּ לְגַבִּיהּ.

תָּא חַזִּי, אֲבְרָהָם אֶתְקָרִיב לְגַבִּיהּ וְתֵאוּבָתִיהּ דִּילִיהּ הָוָה כָּל יוֹמוֹי בְּהֵאֵי, וְלֹא אֶתְקָרִיב אֲבְרָהָם בְּיוֹמָא חָדָא אוּ בְּזַמְנָא חָדָא, אֶלָּא עוֹבְדוֹי קָרִיבוּ לִיהּ בְּכָל יוֹמוֹי מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, עַד דְּאֶסְתַּלַּק בְּדְרָגוֹי.

כַּד הָוָה סִיב וְעָאֵל בְּדְרָגִין עֲלָאִין כְּדָא חַזִּי דְכַתִּיב וְאֶבְרָהָם זָקֵן, וְכַדִּין בָּא בַּיָּמִים בְּאִינוּן יוֹמִין עֲלָאִין בְּאִינוּן יוֹמִין יְדִיעָאן בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא. וַיִּי בְרִיךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל דְּמִתְפָּן גַּפְקִין כָּל בְּרַכָּאן וְכָל טִיבוֹ.

זַכָּאִין אִינוּן מְאִרִיהוּן דְּתִשׁוּבָה דְהָא בְּשַׁעֲתָא חָדָא בְּיוֹמָא חָדָא בְּרַגְעָא חָדָא (דף קכט ע"ב) קָרִיבִין לְגַבִּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, מַה דְּלֹא הָוָה הָכִי אֶפִּילוּ לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים דְּאֶתְקָרִיבוּ גַבִּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּכַמָּה שְׁנִין. [בְּפַעַם אַחַת] בְּרַגְעָא אַחַד קָרְבִים לְקַבְ"ה, מַה שְּׁלֹא הָיָה כִּף אֶפְלוּ לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים שְׁהֶתְקָרְבוּ לְקַבְ"ה בְּכַמָּה שְׁנִים.

וְאֶבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וְהוּ בְרִיךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל רִבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים סח) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן חֲצִירֶיךָ. הַפְּסוּק הַזֶּה נִתְבָּאָר, אֲבָל אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁדָּרְכִיו כְּשֵׁרוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא הִתְרַצָּה בּוֹ לְקָרְבוֹ אֵלָיו.

בָּא רָאָה, אֲבְרָהָם הִתְקָרַב אֵלָיו, וְתִשׁוּקְתּוֹ הִיָּתָה כָּל יוֹם בְּזָהָ. וְלֹא הִתְקָרַב אֲבְרָהָם בְּיוֹם אֶחָד אוּ בְּפַעַם אַחַת, אֶלָּא מִעֲשָׂיו קָרְבוּהוּ בְּכָל יָמָיו מִדְּרָגָה לְדְרָגָה, עַד שְׁהִתְעַלָּה בְּדְרָגָתּוֹ.

כְּשֶׁהָיָה זָקֵן וְנִכְנַס לְדְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת כְּרָאוּי, שְׁכַתּוֹב וְאֶבְרָהָם זָקֵן, וְאִזּוּ בָּא בַּיָּמִים, בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים, בְּאוֹתָם יָמִים יְדוּעִים בְּסוּד הַאֲמוּנָה. וְהוּ בְרִיךְ אֶת אֲבְרָהָם בְּכָל שְׁמִשָּׁם יוֹצְאוֹת כָּל הַבְּרַכּוֹת וְכָל טוֹב.

אֲשֶׁרִיהֶם בְּעַלִּי הִתְשׁוּבָה, שְׁהִירִי בְּשַׁעָה אַחַת בְּיוֹם אֶחָד

לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים שְׁהֶתְקָרְבוּ

אֲבָרָהֶם לֹא עָאֵל בְּאֵינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין עַד דְּהוּה סִיב
כְּמָה דְּאֵתְמַר. וְכֵן דְּדוּד דְּכִתִּיב (מלכים א א) וְהַמֶּלֶךְ דְּדוּד
זְקוֹן בָּא בֵּימִים. אֲבָל מָאֲרִיָּה דְּתִשׁוּבָה מִיַּד עָאֵל
וְאֵתְדַבֵּק בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא.

רְבִי יוֹסִי אָמַר תְּנִינָן אֲתֵר דְּמָאֲרִיָּהוֹן דְּתִשׁוּבָה קְיִימִי
בֵּיהּ, בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, צְדִיקִים גְּמוּרִים לִית לֹון
רְשׁוֹ לְקִיּוּמָא בֵּיהּ, בְּגִין דְּאֵינוֹן קְרִיבִין לְמִלְכָּא יִתִּיר
מִכְּלָהוּ, וְאֵינוֹן מְשֻׁכִּי עֲלֵייהוּ בְּרַעוּתָא דְּלִבָּא יִתִּיר
וּבְחִילָא סְגִיָּא לְאֵתְקִרְבָּא לְמִלְכָּא.

תָּא חֲזִי, כְּמָה אֲתֵרִין מְתוּקְנִין לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָה
הוּא בְּהֵהוּא עֲלֵמָא, וּבְכִלְהוּ בִּי מוֹתְבִי לֹון
לְצַדִּיקִים. כָּל חַד וְחַד לְפּוּם דְּרִגְוִיהּ בְּדָקָא חֲזִי לִיהּ.

כְּתִיב, (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן חֲצִירִידָה,
דְּקִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא קְרִיב לֹון לְגִבְיָהּ דְּסִלְקוֹן
אֵינוֹן נִשְׁמָתִין מִתְתָּא לְעֵילָא וּלְאֵתְאֲחָדָא
בְּאַחְסְנִתִּיהוֹן דְּאֵתְתַקְנָן לָהּ. יִשְׁכֵּן חֲצִירִידָה, אֵלִין
אֲתֵרִין וְדִרְגִין לְבָר, וּמֵאֵן אֵינוֹן, כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר (זכריה)
א וְנָתַתִּי לָךְ מֵהֲלָכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. וְהֵאֵי הוּא
דְּרִגָּא בֵּין קְדִישִׁין עֲלָאִין.

לָהּ. יִשְׁכֵּן חֲצִירִידָה - אֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהַדְּרָגוֹת שֶׁבְּחוּץ, וּמִי הֵם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה ג) וְנָתַתִּי לָךְ
מֵהֲלָכִים בֵּין הָעוֹמְדִים הָאֵלֶּה. וְזוֹהִי דְרָגָה בֵּין קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים.

אֲבָרָהֶם לֹא נִכְנַס בְּאוֹתָם
הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים עַד שֶׁהָיָה
זְקוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. וְכֵן דְּדוּד,
שֶׁכְּתוּב (מלכים-א א) וְהַמֶּלֶךְ דְּדוּד
זְקוֹן בָּא בֵּימִים. אֲבָל בְּעַל
הַתִּשׁוּבָה מִיַּד נִכְנַס וְנִדְבַק
בְּקַבֵּ"ה.

רְבִי יוֹסִי אָמַר, שְׁנִינֵנוּ,
הַמְּקוֹם שֶׁבְּעֵלֵי הַתִּשׁוּבָה
עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַהוּא, אֵין
לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים רְשׁוֹת
לְעַמֵּד בּוֹ, מְשׁוּם שֶׁהֵם
קְרוֹבִים לְמֶלֶךְ יוֹתֵר מִכָּלֵם,
וְהֵם מוֹשְׁכִים עֲלֵיהֶם בְּרִצּוֹן
הַלֵּב יוֹתֵר וּבְכַח רַב לְהִתְקַרֵב
לְמֶלֶךְ.

בָּא רִאָּה, כְּמָה מְקוֹמוֹת
מְתַקְנִים לְקַבֵּ"ה בְּעוֹלָם
הַהוּא, וּבְכָלֵם בֵּית מוֹשְׁבִים
לְצַדִּיקִים, כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי
דְּרָגָתוֹ פְּרָאוּי לוֹ.

כְּתוּב (תהלים סה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר
וּתְקַרֵב יִשְׁכֵּן חֲצִירִידָה,
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵב
אוֹתָם אֵלָיו, שֶׁעוֹלָם אוֹתָם
הַנְּשָׁמוֹת מִמֶּטָּה לְמַעְלָה
וְלִהְיוֹת בְּנִחְלָתָם שְׁנִתְקַנָּה

וּמֵי שְׂזֻכָּאִים לְדַרְגָּה הַזֹּה הֵם
שְׁלִיחִים שֶׁל רְבוֹן הָעוֹלָם,
כְּמוֹ אוֹתָם הַמְּלָאכִים, וְתָמִיד
עוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּרִצּוֹן
רְבוּנָם, מִשׁוּם שְׂאֵלוֹ [הַתְּקַדְּשׁוּ]
תָּמִיד בְּקִדְשָׁה וְלֹא נִטְמָאוּ.
כְּמוֹ כֵּן מִי שֶׁנִּטְמָא בְּעוֹלָם
הַזֶּה, הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו רוּחַ
טְמָאָה, וְכִשְׂיֹצְאָת מִמֶּנּוּ
נִשְׁמָתוֹ, מִטְמָאִים אוֹתוֹ,
וּמְדוֹרוֹ בֵּין אוֹתָם הַטְּמָאִים,
וְאֵלוֹ הֵם הַמְּזִיקִים שֶׁל
הָעוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁמְּשִׁיךְ אָדָם
אֶת עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה - כִּי
הוּא מְדוֹרוֹ וְנִמְשָׁךְ בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם [וְאוֹתָן רִחוּת הַטְּמָאוֹת
מִטְמָאוֹת אוֹתוֹ וּמְכַנְּסוֹת אוֹתוֹ לְגִיהֶנָם].

בֹּא רֵאֵה, מִי שֶׁמֵתְקַדֵּשׁ
וְשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה
שֶׁלֹּא יִטְמָא, מְדוֹרוֹ בְּעוֹלָם
הַזֶּה בֵּין אוֹתָם קְדוֹשִׁים

עֲלִיוֹנִים וְעוֹשִׂים תָּמִיד שְׁלִיחוֹת, וְאֵלוֹ עוֹמְדִים בַּחֲצַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כו) אֶת חֲצַר הַמִּשְׁכָּן.

וּמֵאֵן דְּזַכָּאִין לְדַרְגָּא דָּא, אֵינּוּן שְׁלִיחֵן דְּמֵאֲרִי
עֲלָמָא כְּאֵינּוּן מְלָאכִין וְעַבְדֵּין שְׁלִיחוֹתָא תְּדִיר
בְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוּן, בְּגִין דְּאֵלִין (אֲתִקְדָּשׁוּ) תְּדִיר
בְּקִדּוּשָׁה וְלֹא אִסְתְּאֲבוּ. בְּגוּוּנָא דָּא, מָאן דְּאִסְתְּאֲב
בְּהֵאֵי עֲלָמָא אֵיהוּ מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ רוּחַ מְסָאֲב, וְכַד נִפְק
נִשְׁמָתֵיהּ מִנֵּיהּ מְסָאֲבִין לֵיהּ וּמְדוּרֵיהּ בֵּין אֵינּוּן
מְסָאֲבִין וְאֵלִין אֵינּוּן מְזִיקִין דְּעֲלָמָא. כְּמָה דְּאִתְּמַשְׁךְ
בְּרַ נֶשׁ גְּרַמִּיָּה בְּהֵאֵי עֲלָמָא הַכִּי הוּא מְדוּרֵיהּ
וְאִתְּמַשְׁךְ בְּהֵאֵי עֲלָמָא (נ"א וְאֵינּוּן רוּחֵי מְסָאֲבֵי מְסָאֲבִין לֵיהּ
וְאֵעֲלִין לֵיהּ לְגִיהֶנָם).

תָּא חַזִּי מָאן דְּאִתְקַדֵּשׁ וְנָטִיר גְּרַמִּיָּה בְּהֵאֵי עֲלָמָא
דְּלֹא אִסְתְּאֲב. מְדוּרֵיהּ בְּהֵאֵי עֲלָמָא בֵּין אֵינּוּן
קְדִישִׁין (דף ק"ג ע"א) עֲלָאִין וְעַבְדֵּין שְׁלִיחוֹתָא תְּדִיר, וְאֵלִין
קְיִימֵי בַחֲצַר כְּמָא דְּאִתְּ אֱמַר, (שְׁמוֹת כו) אֶת חֲצַר
הַמִּשְׁכָּן.

סֵפֶר אוֹר הַזֶּהָר (עֲמוּד 93)

– פֶּרֶק אַ עֲנָף א' –

מַעֲלַת אֲמִירַת הַזֶּהָר וְהַתְּקוּנִים אֲפֵלוּ בְּלֵי הַבְּנָה

סב) הָאֲר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה: לְלַמֵּד זֶהָר בְּבִקְיָאוֹת [בְּלֵי שִׁיעֻמִּיק בְּעִיּוֹן] 40 50 דְּפִים בְּכָל יוֹם
אָמַר לִי הַרְבֵּ אֲבִרְהֵם הַלּוֹי יִשְׁמְרֵהוּ צוּרוֹ וַיְחַיֵּהוּ שְׂאֵמֵר לוֹ מוֹרֵי זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה עֲצֵה לְעַנּוֹן הַהִשְׁנָה,
וְהוּא זֶה שֶׁלֹּא יִשְׁחַ שִׁיחָה בְּמִלָּה וְשִׁיקוּם בַּחֲצֵי הַלֵּילָה וַיִּבְכֶּה עַל חֲסִרוֹן הַיְדִיעָה וְשִׁילְמֵד בַּזֶּהָר דְּרָךְ
בְּקִיאוֹת בְּלִבְד, בְּלֵי שִׁיעֻמִּיק בְּעִיּוֹן, מ' או' נ' עֲלִים בְּכָל יוֹם, וְשִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּהָר פְּעָמִים רַבִּים, וְאִמְנָם
אָמַר לִי מוֹרֵי זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה, כְּשֶׁשְׂאֵלְתִי לוֹ אֵיךְ זָכָה לְכָל הַחֲכֻמָּה הַזֹּאת, וְהַשִּׁיב לִי שֶׁטָּרַח בְּמֵאֵד
מֵאֵד בְּחֲכֻמָּה זֹאת, וְאִמְרַתִּי לוֹ כִּי גַם הַרְמ"ק זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה וְגַם אֲנִי חַיִּים טָרַחְתִּי בְּמֵאֵד מֵאֵד בְּחֲכֻמָּה
זֹאת, וְאָמַר לִי שֶׁהֵאֱמַת הוּא שֶׁטָּרַחְנוּ מֵאֵד מֵאֵד יוֹתֵר מִשְׂאֵר אֲנָשֵׁי דוֹרְנוּ, אֲבָל לֹא עָשִׂינוּ כְּמוֹהוּ,
כִּי כְּמָה לֵילוֹת הָיָה נִשְׂאָר בְּלִתֵּי שְׁנָה עַל מֵאֵמֵר אֶחָד שֶׁל סֵפֶר הַזֶּהָר, וְלִפְעָמִים שֶׁשָּׂה לֵילוֹת שֶׁל יָמֵי
הַחַל שֶׁבְּשׁוּבֵעַ הָיָה מִתְבַּדֵּד וַיּוֹשֵׁב עַל עֵיּוֹן מֵאֵמֵר אֶחָד בַּזֶּהָר בְּלִבְד, וְלֹא הָיָה יֹשֵׁן כָּל הַלֵּילוֹת הַהֵם,
רַב פְּעָמִים. (הַנְּהַגוֹת צְדִיקִים – הַנְּהַגוֹת טוֹבוֹת מְרַבֵּי חַיִּים וְיִטְאֵל)